

min här ofvan omförmälda motion på samma grunder och skäl ånyo ödmjukligen hemställa, att Riksdagen ville för sin del besluta,
att nuvarande båtsmanshållet på Öland skulle upphöra att utgöras, och att därför skall erläggas lämplig vakansafgift.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles vördsamt.

Stockholm den 27 Januari 1871.

F. Pettersson.

N:o 55.

Af Herr **Olof Wijk**: Om ändring i vissa paragrafer af nu gällande reglemente för Riksbankens Styrelse och förvaltning.

Sedan vid 1868 och 1869 års riksdag, på grund af motioner i ämnet, Banko-Utskottet tillstyrkt och Riksdagen i enlighet dermed beslutat en successiv indragning af de kreditiv som Manufaktur-diskonten och Jernkontoret uti Riksbanken åtnjuta, har denna successiva indragning, vid nämnda och hvarje derefter följande riksdag, verkställts med 250,000 riksdaler för Manufaktur-diskonten och 150,000 riksdaler för Jernkontoret, så att kreditivbeloppen för de nämnde kreditivtagarne vid sistförflutne riksdag bestämdes till respektive riksdaler 150,000 — och riksdaler 600,000. — För fortsatt tillämpning af den sålunda af Riksdagen godkända successiva indragningen, får jag härmed, under åberopande af Banko-Utskottets utlåtande i ämnet vid sistlidne riksdag, hemställa,

att de båda kreditiven fortfarande minskas i samma mån som hittills, och sålunda föreslå, att § 60 af Banko-reglementet må erhålla följande förändrade lydelse:

§ 60.

Till manufakturernas och fabrikernas understöd eger Kongl. Kommers-kollegium att under år 1872 hos Riksbanken begagna

kassakreditiv å en million två hundra femtio tusen riksdaler, emot den ränta som ofvan i § 51 är bestämd, samt under följande vilkor i öfrigt:

(§:s öfriga lydelse oförändrad).

samt att § 61 må komma att lyda, som följer:

§ 61.

För Jernkontoret ega dess Fullmäktige att under år 1872 hos Riksbanken begagna ett kassakreditiv å fyra hundra femtio tusen riksdaler, emot den ränta som ofvan i § 51 är bestämd, samt under vilkor i öfrigt:

(§:s öfriga lydelse oförändrad).

Under det att i allmänhet blifvit öfverlemnadt åt Riksbankens Fullmäktige, att, med afseende å penningställningen, bestämma den ränta som för de af Riksbanken beviljade kreditiv bör erläggas, har i § 51 mom. 5 blifvit såsom undantag från denna regel fastställt, att å kreditiven till Riksgälds-kontoret, Manufaktur-diskonten och Jernkontoret, samt till sparbanker och s. k. folkbanker, endast bör erläggas fyra procent. Om ifråga om kreditivet till Riksgälds-kontoret, såsom varande liksom Riksbanken ett Riksdagens verk, det kan synas likgiltigt, huru räntefoten bestämmes, och, hvad angår sparbanker och s. k. folkbanker, det med afseende å dessa inrättningars ändamål må finnas skäl, att kreditivräntan bestämmes så låg, att räntevinsten å kreditiven kan lemna nämnda anstalter ett bidrag till deras besparingsfönder; så synes intet af dessa skäl tala för bibehållande af en så låg räntefot för Manufaktur-diskontens och Jernkontorets kreditiv.

En anledning hvarför endast fyra procent hitintills å dessa kreditiv beräknats kan finnas deri, att, hvad Manufaktur-diskonten angår, allt från den tid nämnda kreditiv utgjorde 225,000 riksdaler, det ålegat Manufaktur-diskonten att till Riksgälds-kontoret årligen såsom bidrag till Teknologiska Institutet utbetala ett belopp af 21,000 riksdaler, motsvarande ungefär skillnaden i ränta mellan de fyra procent hvar till kreditivet erhållits och de fem procent hvar till medlen från Manufaktur-diskonten utlemnats. Genom beslut vid sistlidne riksdag har dock nu Manufaktur-diskonten blifvid befriad från nämnda belopps vidare utbetalande till Riksgälds-kontoret. Hvad beträffar Jernkontorets kreditiv, så har allt hitintills vid detsamma varit fästadt det vilkor, att räntevinsten eller skillnaden mellan den ränta, hvar till kreditivet åtnjöt, och den ränta hvar till medlen af Jernkontoret utlånades, skulle

särskildt redovisas och anses som tillgång, disponibel för Jernkontorets fullmäktige till ändamål som med näringens framgång och förkofran, genom anställande af rön och försök m. m., hafva gemenskap, men ej utgöra någon tillväxt i Jernkontorets enskilda länefond. Detta villkor har dock jemväl genom sistlidne Riksdags beslut upphört, och om ett bidrag till Jernkontoret, för ofvannämnda onekligen viktiga ändamål, skulle behöfvas, synes väl riktigast vara, att ett sådant då direkte på riksstaten anvisas och icke på en omväg genom Riksbanken.

Under de förhållanden jag här ofvan anført, synes mig alla skäl förfallit, hvarför Riksbanken vidare skulle vara skyldig till fyra procents ränta meddela de båda kreditiven ifråga, och enklast och riktigast vore visserligen, att åt Fullmäktige öfverlemna, att, liksom å alla öfriga, utom de i § 54 mom 3 uppräknade kreditiv, bestämma räntan med afseende å penningställningen. Men då de båda kreditiven ifråga, åtminstone Manufaktur-diskontens, i allmäntet användas till utlåning på längre tid, skulle en möjligen oftare ifrågakommande förändring i räntefoten leda till svårigheter för kreditivtagarne, med afseende å utlåningen, hvidan lämpligare torde vara, att tillsvidare, liksom hittills, räntan för hvarje år af Riksdagen bestämmes, och hemställer jag således, att den för närvarande, på skäl jag ofvan anført, måtte höjas från hittillsvarande fyra till fem procent.

Jag vågar med anledning häraf föreslå

att § 54 mom. 3 må erhålla följande förändrade lydelse:

§ 54.

Mom. 5. För de summor, som lyftas eller insätts å kassakreditiv, beräknas å kreditiven till Riksgälds-kontoret, sparbanker och s. k. folkbanker fyra procent, samt till Manufaktur-Diskonten och Jernkontoret fem procent. Ränta å öfriga kreditiv ega Fullmäktige att med afseende å penningställningen bestämma.

(§ i öfrigt oförändrad).

Om remiss af denna motion till Banko-Utskottet anhålles.

Stockholm den 27 Januari 1874.

Olof Wigk